

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 193/21
Люксембург, 28 октомври 2021 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-267/20
Volvo и DAF Trucks

Картел на камиони в Испания : генерален адвокат Rantos уточнява времевия обхват на Директивата за обезщетяване на пострадали от антиконкурентни практики

На 19 юли 2016 г. Европейската комисия установява, че няколко производители на камиони, сред които са AB Volvo и DAF Trucks, са участвали от 1997 г. до 2011 г. в картел между тях относно цените на камионите¹.

Тъй като през 2006 г. и 2007 г. RM е закупил три камиона, които са произведени от посочените две дружества, на 1 април 2018 г. той предявява иск за обезщетение на вреди, които е претърпял поради антиконкурентните практики. Искът му е бил частично уважен от първоинстанционния съд, като Volvo и DAF Trucks са били осъдени да заплатят обезщетение в размер на 15 % от покупната цена на камионите. Посоченият съд е отхвърлил повдигнатото от тях възражение, че искът е погасен по давност, като е приел, че се прилага петгодишния давностен срок, предвиден в испанското законодателство, с което се транспонира Директивата за обезщетяване на пострадали от антиконкурентни практики². Освен това съгласно същото законодателство съдът прилага презумпцията за наличие на вреди, причинени от разглежданите нарушения, и използва предоставената му възможност да определи по съдебен ред размера на вредата, както е предвидено в две разпоредби от Директивата.

Двете дружества подават въззивна жалба срещу това решение пред Audiencia Provincial de León (Апелативен съд на провинция Леон, Испания), като твърдят, от една страна, че искът е погасен по давност, тъй като едногодишния срок, предвиден с режима на извъндоговорна отговорност по гражданското право, който според тях се прилага, е започнал да тече от 19 юли 2016 г. — датата на публикуване на съобщението за медиите на Комисията. От друга страна, те считат, че няма доказателства за причинно-следствена връзка между описаното в решението на Комисията поведение и повишението на цената на закупените от RM камиони.

Audiencia Provincial de León решава да постави на Съда въпроси относно приложното поле *ratione temporis* на някои разпоредби от Директивата във връзка с приложимия давностен срок и оценяването на вредата, както и за съответствието на националното право, приложимо към иски за обезщетение за вреди, произтичащи от нарушение на конкурентното право, с оглед на член 101 ДФЕС и принципа на ефективност.

В представеното днес заключение генерален адвокат Athanasios Rantos най-напред подчертава, че настоящото дело се отнася до правния режим, който се прилага, от една страна, към погасяването по давност на въпросния иск, и от друга страна, към оценяването и количественото определяне на претърпяната вреда.

¹ Решение C(2016) 4673 final на Комисията от 19 юли 2016 година относно производство по член 101 [ДФЕС] и член 53 от Споразумението за ЕИП (Дело AT.39824 — Trucks) (вж. [Съобщение за медиите на Комисията](#)), чието резюме е публикувано на 6 април 2017 г. в *Официален вестник на Европейския съюз* (ОВ С 108, 2017 г., стр. 6).

² Директива 2014/104/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 година относно някои правила за уреждане на иски за обезщетение за вреди по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията (ОВ L 349, 2014 г., стр. 1).

Най-напред генералният адвокат отбелязва, че времевият обхват на Директивата всъщност е ограничен, тъй като с нея се установява разграничение между материалноправните разпоредби, които не се прилагат с обратно действие към „заварени положения“ преди влизането им в сила, и процесуалните разпоредби, които се прилагат към искове, които са предявени след влизането в сила на Директивата (а именно 26 декември 2014 г.).

Генералният адвокат приема, че за да се гарантира последователното и еднакво прилагане на правото на Съюза в областта на конкуренцията, **определянето на материалноправния или процесуален характер на разпоредбите на тази директива трябва да се преценява с оглед на правото на Съюза**, а не на националното право.

По-конкретно **нормата на Директивата в областта на давността се отнася до материалното право**, тъй като целта ѝ е да защити както претърпялото вреда лице — понеже то трябва да разполага с достатъчно време, за да събере необходимата информация с оглед на предявяване на евентуален иск — така и лицето, отговорно за вредите — като се предотврати възможността претърпялото вреди лице да бави безкрайно упражняването на правото си на обезщетение.

Поради това **предвиденият в Директивата петгодишен давностен срок не се прилага към иск като разглеждания в главното производство, който макар да е предявен след влизането в сила на посочената директива и на националните разпоредби за нейното транспониране (26 май 2017 г.), се отнася до факти и санкции, предхождащи влизането в сила на последно посочените разпоредби.**

Освен това генералният адвокат констатира, че **разпоредбата от тази директива, съгласно която се въвежда презумпцията, че нарушенията, свързани с картел, причиняват вреда, е с материалноправен характер.** Всъщност като възлага доказателствената тежест на извършителя на нарушението и като освобождава увреденото лице от задължението да докаже наличието на претърпяна в резултат на картела вреда, тази презумпция е пряко свързана с възлагане на извъндоговорната гражданска отговорност на извършителя на съответното нарушение и следователно засяга пряко неговото правно положение.

Ето защо, по-специално що се отнася до националните норми, с които се транспонира разпоредбата, въвеждаща презумпцията, че **нарушенията, свързани с картел, причиняват вреда**, генералният адвокат приема, че в рамките на искове за обезщетение за вреди, **предявени след влизането в сила на тези национални разпоредби**, Директивата **не допуска** те да се прилагат към нарушения, извършени **преди влизането им в сила.**

От друга страна, според г-н Rantos **национални разпоредби за транспониране, приети за съобразяване с разпоредбата от Директивата относно правомощието на националните съдилища да определят размера на вредата, са процесуални и могат да се прилагат към вреди, претърпени поради нарушение на конкурентното право, което е прекратено преди влизането в сила на националното законодателство за транспониране, в рамките на иск за обезщетение за вреди, предявен след влизането в сила на тази разпоредба.**

След това генералният адвокат разглежда съвместимостта на предвидения в испанския Граждански кодекс режим на извъндоговорна отговорност с принципа на ефективност, съгласно който всяко лице, което е претърпяло вреда, трябва да може да претендира за обезщетение на вредата.

Що се отнася до продължителността на давностния срок, генералният адвокат след като приема, че предвиденият от испанския законодател едногодишен срок е значително по-кратък от предвидения в Директивата петгодишен срок, подчертава, че трябва да се вземат предвид и други елементи от националния режим на давността.

Относно началния момент за изчисляване на едногодишния давностен срок, предвиден в Гражданския кодекс, генералният адвокат приема, че **този срок започва да тече от деня на публикуване на резюмето на решението на Комисията в Официален вестник на Европейския съюз, а именно 6 април 2017 г.** Това означава, че искът за обезщетение за вреди, предявен на 1 април 2018 г. от купувача на камиони (RM), **не е погасен по давност.**

Генералният адвокат изключва възможността **този срок да започне да тече от датата на публикуването на съобщението за медиите на Комисията** относно решението, с което тя установява разглежданото нарушение. Всъщност **самото публикуване на този документ не позволява на съответното увредено лице да узнае цялата информация, необходима, за да упражни правото си да предяви иск за обезщетение за вреди.** Също така генералният адвокат подчертава, че на пострадалите от нарушения на конкурентното право лица не е наложено „задължение за полагане на дължима грижа“, съгласно което от последните се изисква да следят публикуването на такива съобщения за медиите.

Накрая, генералният адвокат посочва, че фактът, че предвидената в Директивата презумпция за наличие на вреда не се прилага към настоящото дело, не пречи националните съдилища да прилагат презумпции за доказателствената тежест относно наличието на вреда, които са съществували преди съответните национални норми за транспониране, така че съответствието с изискванията на правото на Съюза трябва да се преценява като по-специално се вземат предвид общите принципи на ефективност и на равностойност.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293